

Vinkovački IROHS: Nebriga Hrvatske o obnovi i održavanju groba Josipa Runjanina. ZAŠTO JE HRVATSKA ODBACILA SKLADATELJA LIJEPE NAŠE?

U Runjaninovoj ulici u Zagrebu nalazi se Ministarstvo kulture. U Runjaninovoj ulici u Novom Sadu nekada je bila kuća u kojoj je Runjanin živio do kraja života. Kuća je propala, srušila se, a ta, nekad mala ulica jednostavno je nestala. Na njezinu je mjestu parkiralište šoping centra.

U povodu 200. obljetnice rođenja skladatelja Josipa Runjanina i 130.

obljetnice izvedbe „Lijepa naša domovino“ kao hrvatske himne, vinkovački Institut za razvoj odnosa Hrvatske i Srbije (IROHS) pokrenuo je postupak trajnog rješenja obnove i održavanja **groba Josipa Runjanina u Novom Sadu...**

Upravo je Runjanin 1848. godine skladao glazbu za Mihanovićevu pjesmu 'Hrvatska domovina', koja je izabrana za hrvatsku himnu, pod naslovom '**Lijepa naša domovino**' prigodom velike izložbe Hrvatsko-slavonskoga gospodarskog društva 1891. godine", podsjeća predsjednik IROHS-a, negdašnji saborski zastupnik Damir Rimac.

Po Rimčevim riječima, grobno mjesto hrvatskog skladatelja srpskih korijena, rođenog 1821. godine u Vinkovcima, poprilično je u lošem stanju iako je zaštićeno rješenjem Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Novom Sadu.

"Institut je već stupio u kontakt s mjerodavnim ustanovama u Novom Sadu i u postupku je pribavljanje dokumentacije potrebne za sanaciju grobnog mjesta i nadgrobnog spomenika", rekao je Damir Rimac.

Istaknuo je kako smatra da je dužnost, ponajprije Grada Vinkovaca kao rodnoga grada Josipa Runjanina, Vukovarsko-srijemske županije te hrvatskih institucija iz područja kulture da se aktivno uključe u rješavanje tog problema.

"Ako se Josipa Runjanina prisjetimo samo prilikom intoniranja himne u svečanim trenucima ili prilikom sportskih uspjeha, moramo si priznati da do sada nismo učinili dovoljno da se primjereno brinemo o posljednjem počivalištu jednog od velikana hrvatske povijesti. Ovo je prilika da to promijenimo", poručio je Rimac.

Nažalost, Runjanin nije dočekaio proglašenje hrvatske himne jer je umro 13 godina prije, 1878. godine, a pokopan je na novosadskom Uspenskom groblju. Na nadgrobnom spomeniku je okrugli medaljon s reljefnim portretom skladatelja te njegovim imenom i prezimenom napisanim na ćirilici s imenom Josif budući da je kršten u vinkovačkoj pravoslavnoj crkvi silaska Sv. Duha, a ispod je na latinici napisan stih "Lijepa naša domovino".

Rimac je rekao kako se, u želji da dozna jesu li hrvatske institucije nešto učinile kako bi se obnovio grob i nadgrobnik spomenik Josipa Runjanina, javio ministarstvima kulture i vanjskih i europskih poslova, iz kojih su mu odgovorili da ne bave održavanjem grobnih mjesta.

Iz Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske odgovorili su kako se za Runjaninov grob godinama brine Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo "Jelačić" iz Petrovaradina, koje baštini tradiciju hrvatskih velikana koji su rođenjem i/ili životom vezani uz Petrovaradin i Novi Sad, te da je plaćanje naknade za grobno mjesto oko 150 kuna na godinu u planu aktivnosti toga društva.

Interes za obnovu grobnog mjesta **Josipa Runjanina** 2002. godine iskazalo je i izaslanstvo Grada Zagreba za posjeta Novom Sadu, ali nakon što je iz novosadskog Zavoda za zaštitu spomenika kulture put Zagreba poslana dokumentacija o potrebnim zahvatima, iz glavnoga hrvatskog grada nikada u Novi Sad nije stigla povratna informacija.

"Mislimo da je sada sazrelo vrijeme da se konačno priđe obnovi groba i nadgrobnog spomenika Josipa Runjanina i da na taj način pokažemo da nismo zaboravili one koji su svojim djelom zaslužili naše poštovanje, a među takvim je velikanima bez sumnje i Josip Runjanin", rekao je Damir Rimac.

U rodnim Vinkovcima, u samome središtu grada, postavljena je spomen-ploča Josipu Runjaninu, a na trgu koji nosi njegovo ime i spomen-poprsje koje je prije nekoliko godina bilo i ukradeno pa je napravljeno i postavljeno novo. Ime Josipa Runjanina nosi i vinkovačka Glazbena škola.

Vojni časnik, glazbenik i autor skladbe hrvatske himne Josip Runjanin rodio se 8. prosinca 1821. u Vinkovcima.

Školu je pohađao u Vinkovcima i Srijemskim Karlovcima, nakon čega se odlučio za vojničko zvanje. U vojsci Habsburške Monarhije stigao je do čina potpukovnika, a kao predstavnik Prve banske pukovnije ušao je u Hrvatski sabor 1865. godine.

Dok je kao carski kadet služio u Glini, stekao je glazbenu naobrazbu kod vojnog kapelana te je naučio svirati glasovir. Ondje je često bio u društvu ilirskih domoljuba, a tu je prvi put čuo i pjesmu "Horvatska domovina" Antuna Mihanovića, za koju je skladao glazbu.

Skladba je prigodom velike izložbe Hrvatsko-slavonskoga gospodarskog društva 1891. godine izabrana za hrvatsku himnu pod naslovom "Lijepa naša domovino". Josip Runjanin je nakon umirovljenja živio u Novom Sadu, gdje je i umro 1878. u 57. godini.

Izgubio ulicu

U Runjaninovoj ulici u Zagrebu nalazi se Ministarstvo kulture. U Runjaninovoj ulici u Novom Sadu nekada je bila kuća u kojoj je Runjanin živio do kraja života. Kuća je propala, srušila se, a ta, nekad mala ulica jednostavno je nestala. Na njezinu je mjestu parkiralište šoping centra. Iza Runjanina je ostala samo nepretenciozna grobnica s imenom samoukog skladatelja i taktovima hrvatske himne, ali je i ta pločica teško čitljiva zbog zapuštenosti. Na ta je mjesta Dembitza u djetinjstvu vodio otac, tada su živjeli u Novom Sadu.

Hrvatsko pjevačko društvo Neven organiziralo je 1936. godine u Petrovaradinu stotu obljetnicu hrvatske himne 'Lijepa naša domovino' - kaže **Petar Pifat**, predsjednik Hrvatskog prosvjetnog društva Jelačić iz Petrovaradina, te uz blag osmijeh dodaje da su ljudi koji su sve to organizirali pogriješili. - 'Lijepa naša' je objavljena u Danici hrvatskoj 1835. godine, a Josip Runjanin je ishitrio, skladao napjev za nju 1846. godine u Glini. To znači da bi 1936. bila pogrešna godina za stotu obljetnicu, ali Neven ipak tada organizirao proslavu. Runjanin je već počivao u Novom Sadu, spomenik mu je napravljen i svečano otkriven 1924. godine. Napravljen je zahvaljujući milodarima i Srba i Hrvata, a na samoj

ceremoniji otkrivanja, koju je vodio pravoslavni episkop **Irinej Ćirić**, sudjelovalo je i Hrvatsko pjevačko društvo Neven, kao i mnogi Zagrepčani, zbor reformatorsko-kalvinistički, židovski i njemački zbor... bila je to sveslavenska svečanost.

Mi smo kao nastavljači smo u tom smislu preuzeli i neslužbenu brigu o tom grobu. Grob nitko ne održava, na njemu nikada ne zatječemo cvijeće. Na spomendan Runjaninove smrti u veljači odemo na grob, pomolimo se, položimo vijenac i napravimo neku malu akademiju. Tada obično govori neki povijesni stručnjak, a naš zbor otpjeva dvije njegove najljepše skladbe za koje je poznato da ih je uglazbio. To je 'Lijepa naša domovino', a druga je 'Ljubimo te, naša diko' na tekst **Ivana Trnskog**, koja je posvećena banu Jelačiću. Kako mi nosimo ime Jelačić, time je sve na neki način obuhvaćeno - govori Petar vedro, dopunjujući priču o skladbi koju je Runjanin skladao za Mihanovićeve stihove, pjesmu pod nazivom "Hrvatska domovina", ne očekujući previše od nje. Ispalo je da je pjesma prvi put izvedena pod nazivom "Hrvatska himna" 1891. godine u Zagrebu, u povodu otvorenja Hrvatsko-slavonske izložbe. Nijedan od autora tada nije bio živ. Potpukovnik Runjanin, koji je služio pod banom Jelačićem, sudjelovao u nekoliko ratnih pohoda, umro je umirovljen 1878. godine u Novom Sadu, u dobi od 67 godina.

Osoba s respektom

Pifat se, inače, intenzivno bavi očuvanjem i brigom o svakom hrvatskom tragu u Novom Sadu, zna sve crkve u koje su odlazili Hrvati, razne događaje iz prošlosti, prikuplja raznoliku povijesnu građu i uistinu je čovjek koji skrbi o kulturnom i društvenom naslijeđu. Između ostalog, saznao je da je sedamdesetih godina grobnicu čistila i redovito donosila cvijeće **Anica Novalić**, kojoj je briga o grobu bila gotovo kao zadaća koju nije napuštala. Dembitz je preuzeo na sebe ključan detalj, zadovoljan što je to za što se pobrinuo sigurno i vjerojatno je zato samozatajan o svojim potezima. On je, naime, plativši zakupninu do 2004., vjerovao da će neka institucija preuzeti brigu o tome, ali to se nije dogodilo.

Godine 2002. na Uspenskom je groblju bio i **Davor Božinović**, tada hrvatski veleposlanik u Srbiji, a danas ministar unutarnjih poslova. On je, navodno, obaviješten o situaciji s brigom za grob, ali Hrvatska koju je tada predstavljao nije učinila ništa. Dembitz je, plativši račune, tražio od Zagreba da nadoknadi taj iznos, nadajući se da će makar Zagreb tada preuzeti brigu, ali to se nije dogodilo. Stoga 2004. ponovno odlazi u Novi Sad i opet plaća račune, a godinu dana kasnije o tome razgovara i s tadašnjim ministrom kulture **Božom Biškupićem**.

JKP LISJE
BLAGAJNA UPRAVA
ZPRAVA
NARODNOG FRONTA 53
21000 NOVI SAD
PIB: 101636639
IBAN: ER006460

JKP "LISJE"
NARODNOG FRONTA 53
21000 NOVI SAD
PIB: 101636639

Matični broj: 08055475 RegistarSKI broj: 8227155127
Telefon: 021/6-624-102, 518-078
Račun: 205-102233-06 160-276805-78

RAČUN br. 15-RN093-01424

ADVOKAT VULI BRANISLAV

21000 NOVI SAD, STEVANA BRANOVAČKOG 6
PIB: Dok:

34057 OBN.NAKNADE
ZA KOR.I ODRŽ.GROBLJ
10 x 1627,50 E
16275,00 E

CE: 10,00%
PE: 1479,55
PT: 1479,55
SE: 16275,00
ET: 16275,00

ZA UPLOTU: 16275,00

ČEK: 16275,00

PLAĆENO: 16275,00

POBRATAJ: 0,00

26.03.15 - 14122

BI: 16685

VI SAD
03.2015
21000 NOVI SAD
3/26/2015

nik: RUNJANIN JOSIF
ane: 4/02-008G Istek

Groblje: USPENSKO GROBLJE
31.12.2024

artikla	JM	KOL	Cena bez PDV	% Rabat	PDV	Iznos PDV	Vrednost sa PDV
1. 034057 OBN.NAKNADE ZA KOR.I ODRŽ.GROBLJA-GROBLJA-GROBLJE ZA 2 KOV.	KOM	10,000	1.972,73	25,00	52%	1.479,55	16.275,00

Ukupan iznos sa PDV: 16.275,00

Specifikacija poreza

Datum	Broj računa	Iznos:	Osnovica 20%	Iznos 20%	Osnovica 10%	Iznos 10%
3/26/2015	RN093001424	16.275,00	0,00	0,00	14.795,45	1.479,55
		16.275,00	0,00	0,00	14.795,45	1.479,55

Vrednost bez PDV: 14.795,45
Iznos PDV: 1.479,55
Vrednost sa PDV: 16.275,00
Rabat: 5.425,00

UKUPAN IZNOS ZA UPLATU: 16.275,00

NAPOMENA:

Racun je punovažan bez potpisa i pečata JKP "Lisje". Za prekoračenje roka plaćanja zaračunavamo zakonsku zateznu kamatu. U slučaju spora nadležan je Apelacioni Sud u Novom Sadu.

Ovlašćena lice: . . tel:

(fakturisao)

(primio)

PLAĆENO

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„ЛИСЈЕ“ НОВИ САД

УСПЕНСКИ ШАНЦОР
УЛ. КУЦАНА ВАСИЉЕВИЋА 7
НОВИ САД

ОБАВЕШТЕЊЕ

Поштовани,

Увидом у документацију Јавног комуналног предузећа "ЛИСЈЕ" Нови Сад утврђено је да на име обнове накнаде за коришћење и одржавање гробља за гробницу за 2 (два) ковчега, где почивају ВУЂАНИН УОСИД

IV/2-008 Г сахрањени на Успенском гробљу у Новом Саду, у пољу НИСТЕ ИЗМИРИЋИМ своју обавезу почев од 31.12.2014 године.

Молимо Вас да у року од 7 (седам) дана од дана пријема овог обавештења, или истека обнове накнаде за коришћење и одржавање гробља, исте уплатите а који за једну годину износи 2.170,00 динара по важећем ценовнику.

Уколико сте у могућности можете уплатити обнову накнаде за коришћење и одржавање гробља за:

- 10 година унапред уз попуст од 25%, што укупно износи 16.275,00 динара.
- 5 година унапред уз попуст од 12%, што укупно износи 9.548,00 динара.
- 3 године унапред уз попуст од 7%, што укупно износи 6.054,30 динара.

Уплату обнове накнаде за коришћење и одржавање гробља можете извршити на следећим местима:

- ДИРЕКЦИЈА, Народног фронта 53 (приземље), тел. 021/526-181
Радио време: радним даном од 07-13 часова.
- ДЕЖУРНИ ЦЕНТАР, Булевар ослобођења бр. 115, тел. 021/6624-102,
Радио време: радним даном 07-19 часова, суботом и недељом 07-13 часова.
- ГРАДСКО ГРОБЉЕ, Румевачки пут бр. 65, тел. 021/518-077, 518-078,
Радио време: свим данима осим недеље, 07-15 часова.
- Футор, Цара Лазара бр. 95, тел. 021/893-751,
Радио време: радним даном од 8-14 часова.

Или на текући рачун 205-102233-06 са позивом на број: 14-0402008-01

У складу са чланом 33. и 53. Одлуке о обављању комуналне делатности управљање гробљима и погребне услуге („Службени лист града Новог Сада" број 34/13) дужни сте да уредно плаћате Ваше обавезе према ЈКП "ЛИСЈЕ" Нови Сад. У супротном, бићемо принуђени да поступимо по наведеној Одлуци.

У складу са чланом 33. ако у року од једне године по протеку рока почивања (10 година) не продужите рок почивања, односно у писаној форми не изјавите да не желите да продужите рок почивања, а гробно место нема карактер спомен гробног места, Предузеће ће посматрати остатке умрлог пренети у осаријум.

Молимо Вас да приликом уплате обнове накнаде за коришћење и одржавање гробља посетите ово обавештење. Извињавамо се ако сте у међувремену, до момента пријема овог обавештења, измирили своје обавезе.

У Новом Саду, дана 22.2 2015. год.

С поштовањем
ЈКП "ЛИСЈЕ" НОВИ САД

ZAŠTO JE HRVATSKA ODBACILA SKLADATELJA 'LIJEPE NAŠE' Grobnu zakupninu već 15 godina plaća zagrebački profesor Šandor Dembitz jer država to ne čini!?

Kako to država nije preuzela na sebe - 2019 god.reagirao je Biškupić

Razgovor o tome vjerojatno nije imao neku službenu formu, vjerojatno kao ministarstvo nismo dobili nikakav dokument, dopis, inače bismo to sigurno riješili - rekao nam je Biškupić, ne krijući razočaranje spoznajom što sve ovisi o angažmanu jednog čovjeka umjesto države. Na neki način mu je drago što se o tom grobu brine čovjek kojega pamti s respektom iz doba kada su obojica bili politički angažirani.

Himna je izuzetno važna svakom čovjeku. Deset sam godina živio u inozemstvu i nerijetko sam čekao ponoć kako bih na Radio Zagrebu čuo odjavu programa i nakon toga himnu. To je bilo gotovo neizostavno, taj se trenutak čekao. I danas, svaki put kad čujem himnu, ona me nekako ispuni, znači mi jako puno - ustvrdio je Biškupić o svojem osobnom odnosu prema toj pjesmi.

Kao podstanarstvo

Godine 2015. Dembitzu se javio njegov prijatelj iz djetinjstva, novosadski odvjetnik **Branislav Vulić**.

Novi Sad, 021019. Na Uspenskom groblju pokopan je Josip Runjanin, autor Lijepa naše. Grob održava umirovljenik iz Zagreba. Na fotografiji: Odvjetnik Branislav Vulić. Foto: Dragutin Savić / CROPIX

Razgovarali smo o tom grobu i računu još 2001. godine i nekako sam bio dio toga, pa je i obavijest o tome da je istekla zakupnina stigla meni - kaže Vulić. - Znae, s grobovima je isto kao i s podstanarstvom, nije bitno odakle novac dolazi, bitno da je najamnina plaćena - govori kroz smijeh o činjenici da je pogrebna tvrtka pristala da račun za grobno mjesto plaća osoba koja nije rodbinski povezana s pokojnom osobom. To, naravno, ima smisla jer su ljudi nisu povezani samo rodbinskim i prijateljskim vezama nego se one prenose i na nove generacije. Dobra je okolnost i to što u Lisju nitko nije inzistirao na provedbi odredbe prema kojoj ta tvrtka ima pravo raspolagati grobnim mjestom ako troškovi nisu podmireni. To bi se moglo dogoditi nakon 2024., kada istječe posljednja zakupnina za grob. Ili će Šandor Dembitz morati opet platiti račun.

Novi Sad je grad koji jako cijeni kulturu i mnoge je ulice nazvao po važnim ljudima koji su u njemu živjeli. Tako je i Runjanin dobio svoju ulicu - tumači kako je skladatelj dobio malu, ali svoju ulicu. Baš onu u kojoj mu je bila kuća u kojoj je dočekaao kraj života. Vjerojatno iz sličnih motiva, kao znak sjećanja na čovjeka koji je skladao našu himnu, Runjanin je dobio ulicu i u Zagrebu. Kao za prokletstvo, u toj je ulici i Ministarstvo kulture. I tu završava sjećanje na časnika koji je zanesen Jelačićem svoj život posvetio hrvatstvu.

Autori: T.H. / J.L.

Izvor: braniteljski-portal.com

Neka im je vječna slava! Vama poštovani Dragovoljci i istinski branitelji, veliko hvala!

ISTINA & DOMOVINA!

